

Ima nemzeti ünnepen.

(Kossuth L. emlékezetére tartott ünnepen.)

Oh végetlen Isten! örök Szellem! ki kezekben tartod a mindenséget, kinek örökös gondviselésed alatt élnek a népek és nemzetek, hozzád szállunk, hogy imádkozzunk; hogy magasztaljuk szent nevedet; hogy hálaéneket zengjenek ajkaink; hogy a mint fölkel a hajnal bibora s a hegyek magaslatait megaranyozza, mindenütt a hova a világosság terjed, dicsőségedet festve, találkozzék e szépséggel, ama másik, e esodás tűz: a szemek ragyogó fénye, találkozzék a szív lángja, a lélek szent tüze, mely egyik helyről a más helyre terjedve sugározzon bé minden arcot, hogy egy nemzet föllángolása legyen a hozzád föl szálló áldozat.

Oh végetlen Isten! imádjuk nagyságodat, bölcseségedet, gondviselő jóságodért hálatelt kebelled borulunk le előtted. Áldott napodból folyton árasztod a világosságot és táplálsz a világot. Eledelt adsz mindenkinek, hogy szükségét ne szenvedjenek. És aztán adsz gazdag időket, a mikor ontod az áldást, jótéteményidet, mikor megtermékenyülnek a hegyek, a halmok, a völgyek, jönnek kövér esztendei az időnek. A szellemvilágot is folyton táplálsz, élteted a népekben az erkölcsöt, jogot, az igazságot és szabadságot és adsz nagy időt, oly kort, a mikor a nemzet hajója, a mely lassan haladt, egyszerre felszökken és a gálya reng a magas vizeken új virányok felé. Adsz nagy időt, oly kort, melyben születnek férfiak, a kiknek szellemén új világ derül fel a népek életén.

Imádjuk Atyánkat! és áldunk, hogy nemzetünkben nem hagyta magadat bizonyosságok nélkül, hogy időről időre támasztottál prófétaikat, költőket, államférfiakat; imádjuk és áldunk, hogy a magyar föld szült oly szellemi nagyságokat, a kiket más nemzetek is csodáltak, nagyságuk előtt csodálattal meghajlanak; imádjuk és áldunk amaz áldásokért, melyek e szellemek ihletéből, e teremtő erőkből s ez erkölcsi hatalmukból nemzetünkre kiáradtak. Imádjuk és áldunk

ő érte, ki isteni ajándékok lett, próféta, küldött, vezér égi tűzzel, lángfénynyel, melylyel ezrek lelkébe hatolt, bűvös szóval, melylyel ezreket magával ragadott; áldunk ő érte, ki a jog és szabadság eszenciát hirdette, s az emberi jogok eszményét polgári intézményekké emelve, a széttagolt népet, rendeket nemzetté egyesítve, ama dicsőssel együtt, a kik vele álltak, az új kort nyitotta meg hona dicsőséges történelmében. Áldunk, hogy nincs e hazában egy népelem, melyet mostohának tekintett volna, nincs e hazában egy népréteg, melyre a polgári szabadság áldásait ki ne terjesztette volna; nincs név, melyet inkább környékezhetsen a hon minden polgárának kegyelme és hálás emlékezte, mint az ő neve, „a haza atyjáé“. És áldunk, hogy világító oszlopként áll előttünk.

Oh vajha annak világa ne csak magában lobogna; oh vajha a sugár, mely arról esik, szivünkbe és lelkünkbe esnék, hogy gyűjtana . . . és termékenyítene honfi erényt. Oh vajha megtanulnók tőle a honszeretetet, mely igaz és nemes. Oh vajha szellemének ne kelene elszomorodnia, hogy sokan csak nevét emlegetik, hogy a honszeretet sokak ajkán csak szó, üres szó, hogy az emberiség fejedelmével azt kelljen mondania: „Nem minden, a ki ezt mondja: Uram, uram! cselekszi az én mennyei Atyámnak akaróját“. Oh vajha lakozást foglalna minden honfiban és honleányban az érzelmek amaz emelkedettsége, a hazafiasságnak ama gyakorlatiassága, mely benne volt. És az ő erkölcsi nagy ereje, melyet egy hosszú életem keresztül a diadalomig megbizonyított, érhetne új és új diadalokat, hogy mindenek éreznék e honban és életükkel mutatnák az ő erkölcsi nagyságának is hatalmát.

Az ő szelleme és példája, s más hasonló honfiak szelleme és példája legyen e szép hazában, legyen a magyar hazában az az ellenállhatatlan hatalom, az az ellenállhatatlan fényes ige: „Mindenekeket magamhoz vonzok!“

Ezt add meg atyjánk.

Vezesd a nemzetet dicső jövő felé.

Ezért könyörgünk, hallgass meg! Amen.

PÉTERFI DÉNES.

Albert János.

(1821--1908.)

Erős, hatalmas alak s gazdag lélek.

Mintha egy darab őskereszténység szakadt volna ki az egyház testéből . . .

A XVII. és XVIII. száz üldözéseinek nyomása áthatott a XIX. száz első felére is. Még hallszik a siralmas énekek keserve s buzgóságosan éneklük a zoltárokat, buzgón imádkoznak. E hangulatnak, e szellemnek volt ő egyik legkiválóbb személyesítője.

A mult szenvedéseinek visszhangja, a jelen szükségének és fájdalmainak átérzése, a jövőbe vetett hit és bizó remény nyilvánult magasabb mértékben benne. Az sugárzott le nemes alakjáról, azoknak hangjai szálltak el szépen imádkozó ajakáról.

És azokat írásba is foglalta, „Imakönyv“-be, melyet szellemének értékéül hagy hátra.

S ihletéből, mint a költészet és remekírók tanítója az ifjuság lelkét termékenyítette; az élet nemes örömeiben pedig kedélyessége csillogott.

Az unitarismus e történelmi nevezetességü helyén, Torda városában szolgált ötven évnél tovább, szellemi közösségben Krizával, kinek tanítványa és kortársa volt.

Működéséért és munkáiért a közelismerés koszorút font halántékaira.

S mikor patriarchai kort érve távozik, a kegyelet el nem muló emlékezetbe veszi fel.

PÉTERFI D.